

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

L. A. GEELHOEDA,

predstavljeni 10. marca 2005¹

I – Uvod

Zvezna republika Nemčija, Kraljevina Belgija, Portugalska republika, Kraljevina Švedska in Italijanska republika – intervenirale v tej zadevi v podporo predlogom Kraljevine Danske.

1. Komisija Evropskih skupnosti od Sodišča zahteva, naj ugotovi, da Kraljevina Danska, ker ji danski organi niso dali na razpolago zneska 140.409,60 DKK lastnih sredstev in zamudnih obresti na ta znesek, računanih od 20. decembra 1999, ni izpolnila obveznosti na podlagi prava Skupnosti (predvsem člena 10 ES ter členov 2 in 8 Sklepa Sveta 94/728/ES, Euratom z dne 31. oktobra 1994 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti², v nadaljevanju: Sklep o lastnih sredstvih iz leta 1994).

2. S strokovnega vidika se na prvi pogled v ozadju tega vprašanja na ravni načel kažejo različni pogledi na naravo in obseg obveznosti, ki so s Sklepom o lastnih sredstvih iz leta 1994 naložene državam članicam. Zato so nekatere – in sicer Kraljevina Nizozemska,

3. Ti različni pogledi Komisije na eni strani ter Kraljevine Danske in držav članic, ki so intervenirale v podporo tej državi, na drugi strani na splošno spadajo v okvir naslova Pogodbe ES, ki vsebuje finančne določbe (in sicer členi od 268 ES do 280 ES), kot so se uporabljale po sprejetju tako imenovanega „paketa Delors“ leta 1988. Ta zadnja pobuda je omogočila končanje sporov, ki so v obdobju od leta 1979 do leta 1987 ločevali Svet in Evropski parlament kot soimetnika proračunske pristojnosti pri sprejemanju proračuna Skupnosti glede obsega in sestave tega proračuna. Pri tem splošnejšem okviru se bom ustavil z opisom veljavnega prava, ker ni nepomemben pri presoji različnih pravnih vprašanj, postavljenih v tej zadevi.

1 – Jezik izvornika: nizozemščina.

2 – UL L 293, str. 9.

II – Splošni okvir in pravni okvir

A – *Lastna sredstva*

4. Iz različnih razlogov je letna priprava proračuna Skupnosti od leta 1979 postajala vse bolj zapletena. Prvič, v Evropski skupnosti so obstajale razlike v blaginji, ki so se bistveno povečale s pristopom Helenske republike, Kraljevine Španije in Portugalske republike. Obstajal je strah, da se bo ta prepad še povečal z načrtovanim dokončanjem notranjega trga. To je dalo več zagona političnemu vprašanju večje pomoči Skupnosti za regije z omejenimi možnostmi. Drugič, obvezne odhodke iz naslova kmetijskega jamstva je bilo v tem obdobju vse težje nadzirati. Breme teh odhodkov v primerjavi z že tako čezmernimi odhodki Skupnosti je presevalo 70 %. Tretjič, ker je tako obstajala nevarnost, da bodo obvezni odhodki izpodrinili neobvezne odhodke, za katere je Evropski parlament kot soimetnik proračunske pristojnosti na podlagi člena 272 ES imel posebno pristojnost, sta se Parlament in Svet znašla v skoraj stalnem neprijetnem zapletenem položaju.

5. Da bi Komisija rešila ta brezizhodni položaj, je februarja 1987 predlagala sveženj ukrepov za temeljito spremembo javnih

financ Skupnosti („paket Delors“). Evropski svet februarja 1988 se je uspel dogovoriti o smernicah tega paketa. Dogovor se je nanašal na štiri bistvene elemente financ Skupnosti. Ti štirje elementi so od leta 1988 odločilni v proračunskem postopku Skupnosti in glede vsebine proračuna. Priprava letnega proračuna, kot je uradno urejena v členu 272 ES, je del okvira, opredeljenega s temi štirimi elementi.

6. Zadevni štirje elementi so:

(a) Srednjeročni finančni okvir

Svet odloča o tem okviru na predlog Komisije za obdobje petih ali šestih let. Po letu 1988 je bil ponovno sprejet na Evropskem svetu v Edinburgu decembra 1992 in na Evropskem svetu v Berlinu marca 1999. V teh okvirih je natančno opredeljeno gibanje zgornjih meja odhodkov Skupnosti v celoti in glede najpomembnejših proračunskih postavk. Te so podrobneje predmet medinstitucionalnih sporazumov (v nadaljevanju: MIS) med Parlamentom, Svetom in Komisijo. MIS vsebujejo kvantitativne okvire, ki jih mora proračunski organ upoštevati v zadevnem obdobju.

Jasno je, da sta priprava in struktura navedenih srednjeročnih finančnih okvirov zelo odvisni od političnih premislekov glede razdelitve sredstev.

nje nepredvidenih dogodkov glede odhodkov. Ti ukrepi, ki jih zdaj vsebuje Uredba Sveta (ES) št. 2040/2000 z dne 26. septembra 2000 o proračunski disciplini³, zajemajo predvsem pravila za nadzor kmetijskih izdatkov.

(b) Sklepi o lastnih sredstvih

Za vsak srednjeročni finančni okvir se sprejme sklep o lastnih sredstvih, ki velja za prihodke, ki jih Skupnost potrebuje za odhodke, predvidene v navedenem okviru. Seveda je obseg različnih „lastnih sredstev“ Skupnosti in prispevkov držav članic zelo odvisen tudi od političnih premislekov glede razdelitve sredstev. Države članice so pri tem zelo pozorne na pozitivni ali v posameznih primerih negativni rezultat, ki ga lahko ima zanje znesek prihodkov in prispevkov.

(d) Strukturni skladi

Izdatki za strukturne sklade, vključno s kohezijskim skladom, imajo osrednjo vlogo pri razdelitvi sredstev za zmanjšanje gospodarskih razlik v Evropski skupnosti. Pri pripravi finančnih perspektiv se namenja posebna skrb delitvi sredstev iz strukturnih skladov med države članice. Po sprejetju vsake finančne perspektive se predpisi Skupnosti o strukturnih skladih ponovno ocenijo.

(c) Proračunska disciplina

Krhko ravnotežje na ravni proračunske politike med srednjeročnimi finančnimi okviri in lastnimi sredstvi je nujno izpostavljeno tveganju prekoračitev proračuna. Zato so se od leta 1988 ob vsaki novi finančni perspektivi sprejemali ukrepi za preprečeva-

7. V obravnavanem primeru je pomembna predvsem povezava med srednjeročno finančno perspektivo in z njo povezanim sklepom o lastnih sredstvih. Kot sem navedel zgoraj, krhki dogovor, ki se je lahko dosegel na evropskih svetih v zvezi s temi akti, temelji predvsem na tem, kaj lahko države članice dobijo od njihove povezane uporabe. Prispevki so tesno povezani s posledicami

3 — UL L 244, str. 27.

določitve obsega različnih lastnih sredstev za vsako od držav članic. V zvezi s tem je treba tudi opozoriti, da iz določbe člena 268, tretji odstavek, ES, v katerem je določeno, da morajo biti prihodki in odhodki, prikazani v proračunu, uravnoteženi, izhaja, da se morajo deficitarni prihodki iz enega lastnega vira izravnati ali z drugimi lastnimi sredstvi ali s prilagoditvijo odhodkov, predvidenih v finančnih perspektivah. V obeh primerih je dogovor, na katerem temelji sistem odhodkov in prihodkov Skupnosti, izpostavljen določenemu tveganju. V okviru te temeljne krhkosti proračunskega postopka Skupnosti se obveznosti držav članic, opredeljene v sklepih o lastnih sredstvih in predpisih, sprejetih za njihovo izvajanje, opredelijo skrbno, Komisija pa skrbno zagotavlja njihovo upoštevanje.

8. Zadeva se nanaša na razlago nekaterih določb Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa 88/376/EGS, Euratom o sistemu lastnih sredstev Skupnosti⁴, kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 1355/96 z dne 8. julija 1996⁵ (v nada-

ljevanju: Uredba št. 1552/89). Te določbe se nanašajo na obveznosti držav članic do Skupnosti glede pobiranja, knjiženja in prenosa carinskih dajatev kot „lastnih sredstev“ Skupnosti.

9. V Sklepu o lastnih sredstvih iz leta 1994 so pomembne te določbe:

Člen 2(1):

„Lastna sredstva v proračunu Skupnosti sestavljajo prihodki iz naslednjih virov:

- (a) prelevmanov, premij, dodatnih ali kompenzacijskih zneskov, dodatnih zneskov ali faktorjev in drugih dajatev, ki jih določijo ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami v okviru skupne kmetijske politike, ter prispevk[ov] in drug[ih] dajat[ev], določen[ih] v okviru skupne ureditve trgov s sladkorjem;
- (b) carinskih dajatev po skupni carinski tarifi in drugih dajatev, ki jih določijo

4 — UL L 155, str. 1.

5 — UL L 175, str. 3.

ali jih bodo določile institucije Skupnosti za trgovino z državami nečlanicami, ter carin na proizvode, ki spadajo v okvir Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo;

zagotovitve skladnosti določb s pravili Skupnosti in poroča proračunskemu organu. Države članice dajo sredstva iz člena 2(1) od (a) do (d) na razpolago Komisiji.“

[...]“

Člen 8(2), zadnji del:

Člen 2(3):

„Na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom Svet soglasno sprejme potrebne določbe za uporabo tega sklepa in za zagotovitev nadzora zbiranja, dajanja na razpolago Komisiji in plačil prihodkov iz členov 2 in 5 [...]“

„Države članice za stroške pobiranja zadržijo 10 % plačanih zneskov iz točke 1(a) in (b).“

10. Upoštevne določbe Uredbe št. 1552/89, kot so veljale v zadevnem obdobju, so:

Člen 8(1):

„Lastna sredstva Skupnosti iz člena 2(1)(a) in (b) zbirajo države članice v skladu z nacionalnimi določbami, predvidenimi v zakonih in drugih predpisih, ki se po potrebi prilagodijo zahtevam pravil Skupnosti. Komisija v rednih časovnih presledkih pregleduje nacionalne določbe, o katerih jo obvestijo države članice, državam članicam sporoči spremembe, za katere meni, da so potrebne zaradi

Člen 2:

„1. Za uporabo te uredbe se pravica Skupnosti do lastnih sredstev iz člena 2(1)(a) in (b) Sklepa št. 88/376/EGS, Euratom [danes Sklep 94/728] določi takoj, ko so izpolnjeni

pogoji za knjiženje pravice na račune in za 1. (a) [...] obvestilo dolžnika, določeni v carinskih predpisih.

1. (a) Datum določitve pravice iz odstavka 1 je datum knjiženja v računovodske knjige, ki so določene v carinskih predpisih.

[...]

2. (a) Pravice, določene v skladu s členom 2 pod pogoji iz točke (b) tega odstavka, se knjižijo na računih najkasneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila pravica določena.

1. (b) V spornih primerih se šteje, da za namene določitve pravice iz odstavka 1 lahko znesek pravice izračunajo pristojni upravni organi najkasneje do sprejetja prve upravne odločbe, s katero se obvesti dolžnika o dolgu, ali ob sprožitvi sodnega postopka, če je to prej.

[...]“

(b) Pravice, ki niso knjižene na računih iz točke (a), ker še niso izterjane in zanje še ni bilo predloženo jamstvo, se v obdobju iz točke (a) prikazujejo na posebnih računih. Države članice lahko uporabijo isti postopek, kadar se višina pravic, za katera je bilo predloženo jamstvo, izpodbija, in bi se po rešitvi nastalega spora lahko spremenila.“

Člen 6:

„1. Račune lastnih sredstev, ki so razčlenjeni po vrstah sredstev, vodi ministrstvo za finance vsake države članice ali organ, ki ga imenuje posamezna država članica.

V členu 6(3) in (4) so določene obveznosti držav članic glede rednega pošiljanja poročil o računih Komisiji.

Člen 17:

B – Države članice in dolžniki

„1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da je v skladu s to uredbo Komisiji na razpolago znesek v višini pravic, določenih v členu 2.

2. Države članice zneskov v višini določenih pravic niso dolžne dati na razpolago Komisiji samo v primeru, če jih zaradi razlogov višje sile niso mogle zbrati. Poleg tega države članice obveznosti dati ta sredstva na razpolago Komisiji niso dolžne upoštevati samo v posebnih primerih, če se po celoviti oceni vseh okoliščin posameznega primera ugotovi, da brez njihove krivde dolgoročno sredstev ni mogoče zbrati. Te primere je treba navesti v poročilu iz odstavka 3, če zneski presegajo 10.000 evrov, preračunano v nacionalno valuto po tečaju, ki je veljal prvi delovni dan oktobra v preteklem koledarskem letu; v poročilu je treba navesti razloge, zakaj država članica teh zneskov ni mogla dati na razpolago. Komisija mora svoje pripombe zadevni državi članici poslati v šestih mesecih.

11. V Sklepu o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredbi št. 1552/89 so določene obveznosti držav članic do Skupnosti glede določitve, pobiranja, knjiženja in prenosa lastnih sredstev, navedenih v členu 2(1)(a) in (b) Sklepa. Za ta lastna sredstva, imenovana „tradicionalna“, je značilno, da jih v celoti opredeli zakonodajalec Skupnosti ter da države članice ravnajo samo kot izvršitelji v okviru svojih obveznosti pobiranja in prenosa teh sredstev. Izvajanje teh obveznosti pomeni, da države članice uporabljajo svojo oblast nad dolžniki, da se dolgovane dajatve dejansko plačajo in nato dajo na razpolago Komisiji. Upoštevne določbe so, kar zadeva določitev in izterjavo zneskov carinskih dajatev in s tem povezanih prelevmanov, v Uredbi Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti⁶ (v nadaljevanju: Carinski zakonik).

12. Med določbami, ki sestavljajo ta obsežni predpis, nas zanimajo predvsem naslednje.

[...]"

6 — UL L 302, str. 1.

V členu 4(9) je pojem carinskega dolga opredeljen kot „obveznost, da oseba plača uvozne dajatve (carinski dolg pri uvozu) ali izvozne dajatve (carinski dolg pri izvozu) v višini, ki veljajo za določeno blago po veljavnih predpisih Skupnosti“.

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

(a) s sprostitvijo v prosti promet blaga, zavezanega uvoznim dajatvam,

V skladu s členom 4(10) „uvozne dajatve pomenijo:

ali

— carine in druge dajatve, ki imajo enak učinek kot carine, ki se plačujejo ob uvozu blaga;

(b) z vnosom takšnega blaga v postopek začasnega uvoza z delno oprostitvijo uvoznih dajatev.

— kmetijske prelevmane in druge uvozne dajatve, uvedene v okviru skupne kmetijske politike ali posebnih dogovorov, ki veljajo za določeno blago, pridobljeno s predelavo kmetijskih proizvodov.“

2. Carinski dolg nastane v trenutku sprejema zadevne carinske deklaracije.

[...]“

Nastanek carinskega dolga pri uvozu je urejen s členom 201 Carinskega zakonika.

Člen 217 in naslednji Carinskega zakonika se uporabljajo za vknjižbo in sporočanje zneska

dajatev dolžniku. V obravnavanem primeru so posebej pomembne te določbe:

2. Podrobnosti vknjižbe zneskov dajatev določijo države članice. Ti postopki se lahko razlikujejo glede na to, ali je ob upoštevanju pogojev, pod katerimi je nastal carinski dolg, plačilo teh zneskov za carinske organe zagotovljeno ali ne.

„Člen 217

Člen 218

1. Vsak znesek uvoznih ali izvoznih dajatev, ki je posledica carinskega dolga – v nadaljevanju ‚znesek dajatev‘ – morajo carinski organi, takoj potem, ko so jim na voljo potrebni podatki, izračunati in vnesti v računovodske evidence ali kakšne druge ustrezne nosilce podatkov (vknjižba).

1. Če nastane carinski dolg s sprejemom deklaracije blaga za kateri drugi postopek, kot je postopek začasnega uvoza z delno oprostitvijo uvoznih dajatev, ali s kakršnim koli drugim dejanjem, ki ima enak pravni učinek kot sprejem takšne deklaracije, se mora vknjižba zneska, ki ustreza temu carinskemu dolgu, opraviti takoj po izračunu tega zneska in najkasneje drugi dan, ki sledi dnevu prepustitve blaga. [...]

Prvi pododstavek se ne uporablja, če:

[...]

[...];

Člen 220

Carinski organi lahko opustijo vknjižbo zneskov dajatev, ki se v skladu s členom 221(3) po poteku predpisanega roka ne morejo sporočiti carinskemu dolžniku.

1. Če znesek dajatev, ki izhaja iz carinskega dolga, ni bil vknjižen v skladu s členoma 218 in 219 ali je bil vknjižen nižji znesek od

zakonsko dolgovanega, se mora vknjižba zneska izterjevanih dajatev, ali preostalega izterjevanega zneska dajatev, opraviti v roku dveh dni, ki se šteje od dneva, ko carinski organi to ugotovijo in lahko izračunajo zakonsko dolgovani znesek ter določijo dolžnika (naknadna vknjižba). Ta rok se lahko podaljša v skladu s členom 219.

(c) carinskim organom zaradi predpisov, sprejetih skladno s postopkom odbora, ni treba opraviti naknadne vknjižbe zneskov dajatev, nižjih od določenega zneska.

Člen 221

2. Razen v primerih iz drugega in tretjega pododstavka člena 217(1) se naknadna vknjižba ne opravi, če:

(a) je bila prvotna odločitev o tem, da se dajatve ne vknjižijo ali da se vknjiži nižji znesek od zakonsko dolgovanega, sprejeta na podlagi splošnih določb, ki so bile kasneje s sodno odločbo razglašene za neveljavne;

(b) se zakonsko dolgovani znesek dajatev ni vknjižil zaradi napake carinskih organov in če dolžnik te napake ni mogel odkriti in je ravnal v dobri veri in upošteval vse določbe o carinski deklaraciji, predvidene v veljavni zakonodaji;

1. Znesek dajatev se mora dolžniku takoj po vknjižbi v skladu z ustreznimi postopki sporočiti.

2. Če je bil plačljivi znesek dajatev okvirno naveden že v carinski deklaraciji, lahko carinski organi predvidijo, da se sporočilo iz odstavka 1 pošlje le, če navedeni znesek dajatev ne ustreza tistemu, ki so ga sami določili.

Če se uporabi možnost iz prejšnjega pododstavka, se brez vpliva na uporabo drugega pododstavka člena 218(1) prepustitev blaga, ki jo odobrijo carinski organi, šteje za sporočilo dolžniku o vknjiženem znesku dajatev.

3. Dolžniku sporočila ni več mogoče posredovati po poteku roka treh let od dneva nastanka carinskega dolga. Če pa carinski organi zaradi dejanja, za katerega je bilo mogoče uvesti kazenski pregon, niso mogli določiti natančnega zakonsko dolgotrajnega zneska dajatev, lahko to sporočilo posredujejo tudi po poteku omenjenega roka treh let, kolikor to predvidevajo veljavne določbe.“

14. Ob nastanku dejstev je bilo v členu 869(b) Uredbe št. 2454/93 določeno:

„Carinski organi sami odločijo, da ne bodo naknadno vknjižili nepobranih dajatev:

13. Komisija je sprejela podrobna pravila o izvajanju Carinskega zakonika v več uredbah. Pomembne so predvsem te:

[...]

— Uredba Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993⁷,

(b) če ocenjujejo, da so bili izpolnjeni vsi pogoji iz člena 220(2)(b) zakonika in da je znesek, ki se od uporabnika ni pobral, odvisno od primera nanaša na enega ali več uvoznih ali izvoznih dejanj, nižji od 2000 ekujev;

— Uredba Komisije (ES) št. 1677/98 z dne 29. julija 1998⁸ in

[...]“

— Uredba Komisije (ES) št. 1335/2003 z dne 25. julija 2003⁹.

V členu 1(5) Uredbe št. 1677/98 je bil izraz „ECU 2000“ nadomeščen z izrazom „ECU 50000“.

7 — UL L 253, str. 1.

8 — UL L 212, str. 18.

9 — UL L 187, str. 16.

15. V členu 871, prvi pododstavek, Uredbe št. 2454/93 je določeno, da „[č]e carinski

organi, razen v primerih iz člena 869, ocenjujejo, da so pogoji iz člena 220(2)(b) zakonika izpolnjeni, ali dvomijo v doseg kriterijev te določbe v zadevnem primeru, ti organi posredujejo primer Komisiji, da se uredi v skladu s postopki iz členov 872 do 876. [...]“

(b) v tistih primerih, za katere menijo, da so izpolnjeni pogoji po členu 220(2)(b) Zakonika, razen v primerih, ko je treba dokumentacijo predložiti Komisiji v skladu s členom 871. Kadar pa se uporablja člen 871(2), druga alineja, carinski organi ne morejo sprejeti odločitve, s katero bi se odpovedali vknjiževanju zadevnih dajatev do konca postopka, ki se je začel v skladu s členoma od 871 do 876.“

16. Člen 869(b) in člen 871 Uredbe št. 2454/93 sta bila nadomeščena v skladu s členom 1(1) in (2) Uredbe št. 1335/2003. Zadnjenavedena določba je začela veljati 1. avgusta 2003 za vse primere, ki niso bili poslani Komisiji v odločanje pred tem datumom.

Člen 871(1) in (2)

17. Določbe člena 869(b) in člena 871 so bile spremenjene tako:

„1. Carinski organ mora primer posredovati Komisiji, da se uredi v skladu s postopkom, določenim v členih od 872 do 876, če meni, da so izpolnjeni pogoji, določeni v členu 220(2)(b) Zakonika, in če:

Člen 869(b)

— meni, da je Komisija storila napako v smislu člena 220(2)(b) Zakonika, ali

„Carinski organi sami odločijo, da ne bodo naknadno vknjižili nepobranih dajatev:

— če so okoliščine primera povezane z ugotovitvami preiskave, ki jo je Skupnost opravila na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 515/97 z dne 13. marca

[...]

1997 o medsebojni pomoči med upravnimi organi držav članic in sodelovanju med njimi in Komisijo zaradi zagotavljanja pravilnega izvajanja carinske in kmetijske zakonodaje¹⁰ ali na podlagi druge zakonodaje Skupnosti oziroma drugega sporazuma, ki ga je Skupnost sklenila z državo ali skupino držav, v katerih je predvideno, da Skupnost izvaja tovrstne preiskave, ali

- če je znesek, ki ni bil pobran od zadevnega subjekta iz naslova ene ali več uvozne ali izvozne operacije zaradi posledice ene same napake, večje od 500.000 EUR ali več.

- Komisija že proučuje nek primer, ki je primerljiv glede na dejstva in zakonodajo.“

18. V členu 873, prvi pododstavek, Uredbe št. 2454/93 je določeno, da „[p]o posvetovanju s skupino strokovnjakov, sestavljeno iz predstavnikov vseh držav članic, zbranih v okviru odbora za obravnavo zadevnega primera, Komisija odloči, ali so okoliščine, ki se preverjajo, takšne, da zadevnih dajatev ni treba knjižiti“.

III – Dejstva v zadevi

2. Vendar se primeri, navedeni v odstavku 1, ne posredujejo takrat, kadar:

- je Komisija že sprejela odločitev v skladu s postopkom, predvidenim v členih od 872 do 876, o primeru s primerljivo podlago dejstev in zakonodajo,

19. Na začetku 90-ih let je dansko podjetje (v nadaljevanju: uvozno podjetje) na Dansko uvozilo zamrznjen sladkorni grah iz Ljudske republike Kitajske. Do konca leta 1995 je bilo to blago pred carinjenjem prodano danskemu grosistu, ki je prevzel odgovornost za carinsko deklaracijo. Grosist je imel dovoljenje, s katerim je bil upravičen do uvoznih dajatev po stopnji nič, ker je to blago namenil za končno uporabo. Od 1. januarja 1996 je uvozno podjetje samo izpolnjevalo formalnosti carinjenja. Krajevni carinski organi v kraju Ballerup (Danska) so sprejeli carinske

10 — UL L 82, str. 1.

deklaracije, ne da bi preverili, ali ima podjetje dovoljenje za končno uporabo zadevnega blaga, in še naprej uporabljali dajatve po stopnji nič.

Komisijo vprašali, ali je v skladu s členom 220 (2)(b) Carinskega zakonika upravičeno, da se naknadno ne vknjižijo uvozne dajatve, terjane od dolžnika, za deklaracije, vložene po tem datumu. Te dajatve so znašale 140.409,60 DKK (približno 19.000 EUR).

20. Krajevni carinski organi v kraju Vejle (Danska) so 12. maja 1997 ugotovili, da uvozno podjetje nima dovoljenja, na podlagi katerega bi bilo upravičeno do dajatev po stopnji nič. Popravili so dve carinski deklaraciji in uporabili stopnjo 16,8 %. Uvozno podjetje se je nato istega dne obrnilo na krajevne carinske organe v kraju Ballerup, ki so popravili popravke in ponovno uporabili stopnjo nič, ne da bi preverili, ali ima podjetje potrebno dovoljenje za končno uporabo blaga.

22. Komisija je v sklepu z dne 19. julija 1999 odgovorila pritrdilno. V tem sklepu je predvsem menila, da je treba popravek popravkov, ki so jih izvedli krajevni carinski organi v kraju Vejle, s strani krajevnih carinskih organov v kraju Ballerup 12. maja 1997, šteti za napako, ki so jo storili pristojni danski organi in je dolžnik ni mogel odkriti.

21. Pri naknadnem preverjanju 25 deklaracij, vloženi od 9. februarja 1996 do 24. oktobra 1997, so pristojni carinski organi ugotovili, da uvozno podjetje nima zahtevanega dovoljenja za sistem končne uporabe. Zato so od podjetja zahtevali plačilo uvoznih dajatev, ki bi morale biti pobrane, in sicer v znesku 509.707,30 DKK (približno 69.000 EUR). Vendar so danski carinski organi, ker so ugotovili, da je popravek popravkov, ki so ga izvedli krajevni carinski organi v kraju Ballerup 12. maja 1997, lahko vzbudil upravičeno zaupanje podjetja v pravilnost izvedenega postopka carinjenja,

23. Komisija je z dopisom z dne 21. oktobra 1999 pozvala danske organe, naj ji dajo na razpolago znesek 140.409,60 DKK lastnih sredstev pred prvim delovnim dnevom po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bil dopis poslan, oziroma pred 20. decembrom 1999, v nasprotnem primeru naj bi se zaračunale zamudne obresti, predvidene z veljavnimi predpisi Skupnosti. Prav tako je zahtevala, naj se znesek določi tako, da bo prepoznaven v mesečnem poročilu o računih, ki ji ga je bilo treba poslati.

24. Potem ko so danski organi v dopisu z dne 15. decembra 1999 zavrnilo ugoditev tej

zahtevi, je Komisija poslala pisni opomin danski vladi z dopisom z dne 19. julija 2000. Ker ni bila zadovoljna z odgovorom danske vlade z dne 29. septembra 2000, je 6. aprila 2001 izdala obrazloženo mnenje, v katerem je to državo članico pozvala k sprejetju potrebnih ukrepov za uskladitev z mnenjem v dveh mesecih od njegove vročitve. Ker danska vlada v odgovoru vztraja pri trditvi, da države članice ne morejo biti odgovorne za napake, ki jih storijo carinski organi in katerih posledic dolžnikom – ki se v zvezi s tem lahko sklicujejo na sklep Komisije – ni treba nositi, je Komisija vložila to tožbo.

IV – Trditve strank

25. Glede stališč strank, predstavljenih v nadaljevanju, bom samo povzel glavne smernice podrobnih argumentov, ki so jih Komisija na eni strani ter Kraljevina Danska in države članice, ki so intervenirale v podporo njenim predlogom, na drugi strani izmenjale pisno in na obravnavi. Če bo potrebno, bom podrobneje preučil nekatere od predstavljenih trditev.

26. Komisija trdi, da „tradicionalna“ lastna sredstva v smislu člena 2 Sklepa o lastnih

sredstvih iz leta 1994 obstajajo od nastanka carinskega dolga in da bi ji posledično znesek 140.409,60 DKK moral biti dan na razpolago v skladu s členom 8(1) navedenega sklepa. Zato bi morali danski organi v skladu s členom 2(1) Uredbe št. 1552/89, s tem ko bi pravilno uporabili carinske predpise, določiti pravico Skupnosti do teh sredstev in zaradi neobstoja zahtevane deklaracije o končni uporabi izterjati carinske dajatve.

27. Določitev trenutka, kdaj bi morali danski organi ugotoviti obstoj pravice do zneska carinskega dolga, bi omogočila tudi, da se v skladu s členom 10 Uredbe št. 1552/89 izračuna rok, v katerem bi morala Komisija vknjižiti zadevna lastna sredstva. Zaradi neupoštevanja tega roka bi nastala obveznost plačila zamudnih obresti v skladu s členom 11 navedene uredbe. Komisija se v podporo tej trditvi sklicuje na sodbo Komisija proti Nemčiji¹¹.

28. Komisija meni, da je treba strogo ločevati med odnosi med Skupnostjo in državami članicami ter odnosi med državami članicami in dolžniki ob pobiranju carinskih dajatev s strani držav članic, ki se nato dajo na razpolago Komisiji. Odnose med Skupnostjo in državami članicami naj bi urejali predpisi o sistemu financiranja Skupnosti, in sicer Sklep o lastnih sredstvih iz leta 1994 in

11 — Sodba z dne 20. marca 1986 (303/84, Recueil, str. 1171, točke od 17 do 19).

Uredba št. 1552/89, ter načelo lojalnega sodelovanja, potrjeno v členu 10 ES. Odnose med državami članicami in gospodarskimi subjekti pa naj bi nasprotno v celoti urejali Carinski zakonik in določbe, sprejete za njegovo izvajanje, kot so določbe Uredbe št. 2454/93.

30. Sklicevanje v členu 2 Uredbe št. 1552/89 na Carinski zakonik, zlasti glede vknjižbe carinskega dolga, je treba nujno razumeti kot sklicevanje na objektivne pogoje, zahtevane v tem zakoniku, da se vknjižba lahko izvede, in ne na vprašanje, ali so nacionalni organi dejansko izvedli vknjižbo v zadevnem primeru ali ne. Iz tega po mnenju Komisije sledi, da od vnosa blaga na carinsko območje Skupnosti, torej od nastanka carinskega dolga, carinske dajatve in kmetijski prelevmani pripadajo Skupnosti in ne državam članicam.

29. Komisija nato priznava, da obstaja povsem tehnična in pravna povezava med obema skupinama predpisov, ker se Uredba št. 1552/89 sklicuje na različne faze, ki se v skladu s Carinskim zakonikom izvedejo v okviru nastanka, določitve in izterjave carinskega dolga. Vendar naj to sklicevanje ne bi vplivalo na vprašanje finančne odgovornosti nacionalnih organov do Skupnosti za napake, ki jih storijo pri pobiranju „tradicionalnih“ lastnih sredstev. Če država članica iz katerega koli razloga ne pobere navedenih sredstev, je lahko oproščena njihovega dajanja na razpolago Komisiji samo na podlagi člena 17 Uredbe št. 1552/89 in samo pod pogoji, ki so izčrpno navedeni v tej določbi. Zato dejstvo, da je podjetje oproščeno plačila carinskih dajatev na podlagi člena 220(2)(b) Carinskega zakonika, ne vpliva na obveznost zadevne države članice, da nakaže znesek teh dajatev.

31. Skupnost naj bi se vseeno odločila, da pobiranje teh prihodkov zaupa državam članicam, ker imajo ustrezno operativno infrastrukturo. Države članice naj bi v zameno v skladu s členom 2(3) Sklepa o lastnih sredstvih iz 1994 zadržale 10 % lastnih sredstev, ki jih morajo nakazati (danes 25 %). Komisija iz tega sklepa, da Skupnost toliko bolj upravičeno pričakuje, da opravijo nalogo z največjo skrbnostjo. Skratka, države članice bi morale nositi finančne posledice svoje morebitne malomarnosti pri pobiranju lastnih sredstev.

32. Komisija se v podporo temu stališču sklicuje na načelo dobrega finančnega poslovanja iz členov 248 ES in 274 ES, kot se izvaja s členom 2 finančne uredbe z dne 21. decembra 1977, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti¹², kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo št. 762/2001¹³. Neupoštevanje tega načela naj bi povzročilo, da bi nepobrane zneske morale nadomestiti vse države članice iz vira, imenovanega „DBP“. Krhko ravnotežje pri preskrbi s finančni sredstvi Skupnosti naj bi se tako podrla.

33. Komisija se v zvezi s tem sklicuje na sodbi Pretore di Cento¹⁴ in Komisija proti Nizozemski¹⁵. V nadaljevanju bom pri pre-soji tožbenih razlogov obravnaval ti sodbi in njun vpliv na rešitev spora.

34. Danska vlada podrobno odgovarja na trditve Komisije in trdi, da pravo Skupnosti, ki se uporablja v obravnavanem primeru, ne določa finančne odgovornosti držav članic za napake, ki jih nacionalni organi teh držav storijo pri pobiranju lastnih sredstev Skupnosti. Taka odgovornost bi morala temeljiti

na izrecni pravni podlagi v veljavnih predpisih Skupnosti. Vendar niti iz besedila niti iz pripravljanih del Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994, Uredbe št. 1552/89 ali predpisov, ki so veljali pred njima, ni mogoče sklepati o nameri, da bi bile države članice finančno odgovorne za napake in malomarnosti, storjene pri pobiranju lastnih sredstev. V členih 2 in 8 Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 je določeno samo, da se mora prihodek od uvoznih in izvoznih dajatev dati na razpolago Komisiji. Vendar ne vsebujeta ničesar o posledicah morebitnih napak ali neizpolnitev obveznosti nacionalnih carinskih organov.

35. Danska vlada v zvezi s tem trdi, da je ta zadeva preizkus za Komisijo. Ta je večkrat poskušala doseči, da bi se načelo finančne odgovornosti držav članic za napake, storjene pri pobiranju lastnih sredstev, vneslo v sklepe o lastnih sredstvih in predpise, sprejete za njihovo izvajanje. Do zdaj taki poskusi niso bili uspešni, saj je Svet zavrnil predloge, ki so mu bili predloženi v ta namen.

36. Danska vlada priznava, da iz načela lojalnosti iz člena 10 ES izhaja, da morajo države članice z učinkovito organizacijo

12 — UL L 356, str. 1.

13 — Uredba Sveta (ES, ESP, Euratom) z dne 9. aprila 2001 o spremembi finančne uredbe z dne 21. decembra 1977, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti, kar zadeva ločitev funkcij notranje revizije in predhodnega finančnega nadzora (UL L 111, str. 1).

14 — Sodba z dne 5. maja 1977 (110/76, Recueil, str. 851).

15 — Sodba Sodišča z dne 16. maja 1991 (C-96/89, Recueil, str. I-2461).

svoje uprave zagotoviti, da se lastna sredstva pravilno izterjajo in dajo na razpolago Komisiji. Vendar iz tega ni mogoče sklepati, da bi država članica morala prevzeti odgovornost za napake, ki bi jih morda storili nacionalni organi. Danska vlada trdi, da mora Skupnost nositi izgubo lastnih sredstev, ki je skoraj neizogibna posledica dejstva, da je bila pristojnost za pobiranje lastnih sredstev v imenu in za račun Skupnosti prenesena. V nasprotnem primeru bi to nesorazmerno vplivalo na države članice, prek katerih poteka največji del trgovine Skupnosti s tretjimi državami.

napak ali malomarnosti njihovih nacionalnih organov državam članicam, bi to nedvomno predvidel v izrecni določbi v navedeni uredbi.

37. Skrbna analiza izrazov in zgradbe Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredbe št. 1552/89 naj bi pokazala, da trditev Komisije ni utemeljena. Predvsem je v določbah, na katere se opira, in sicer v členih 2 in 8 Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994, določeno samo, da se mora prihodek od uvoznih dajatev dati na razpolago Komisiji. Ta člena se ne uporabljata pri nepobranih zneskih sredstev, ki se lahko pripišejo napaki nacionalnih carinskih organov. Poleg tega je Uredba št. 1552/89 zelo podrobna. Iz tega bi bilo nasprotno treba sklepati, da če bi Svet nameraval pripisati odgovornost za nepobrane zneske zaradi

38. Danska vlada v nasprotju s Komisijo meni, da v obravnavanem primeru ni mogoče nobene trditve opreti na člen 17 Uredbe št. 1552/89. V tem členu so določeni pogoji, pod katerimi so države članice lahko oproščene, da dajejo Komisiji na razpolago dajatve, ko so bile enkrat določene. V obravnavanem primeru je položaj povsem drugačen. V tem primeru carinske dajatve niso bile določene kot lastna sredstva, ker je Komisija v postopku iz člena 220(2) Carinskega zakonika, v povezavi s členom 869(b) Uredbe št. 2454/93, priznala, da uvoznih dajatev, ki niso bile vknjižene, čeprav bi morale biti, ni treba izterjati od dolžnika, ker je ta utemeljeno verjel, da so pojasnila pristojnih carinskih organov pravilna. Ker se dajatve ne bi smele več vknjižiti, ni bilo treba določiti nobene pravice do kakršnega koli zneska v smislu člena 2 Uredbe št. 1552/89. Zato se tak znesek ni mogel vpisati na račune lastnih sredstev, kot se zahteva v členu 6(2) Uredbe št. 1552/89, in se prav tako ni mogel dati na razpolago Komisiji.

39. Danska vlada se strinja s Komisijo, da Sklep o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredba št. 1552/89 na eni strani ter Carinski zakonik na drugi strani nimajo enakega cilja. Vseeno meni, da v primerih, kot je obravnavani, ko nekaterih carinskih dajatev v skladu s pravilno uporabo Carinskega zakonika in predpisov, sprejetih za njegovo izvajanje, ni mogoče izterjati od dolžnika, Komisija ne more več zahtevati plačila teh dajatev iz naslova lastnih sredstev. To še posebej velja, kadar je Komisija – na podlagi člena 873 Uredbe št. 2454/93 – sama pristojna za ugotovitev, ali imajo države članice pravico odpovedati se temu, da od podjetij zahtevajo uvozne dajatve, iz razlogov iz člena 220(2)(b) Carinskega zakonika. Običajno bi bilo predvidevati, da če je bila Komisiji zaupana skrb, da odloči, ali so države članice lahko oproščene zahtevati posamezne carinske dajatve, je to zato, ker je posledica odločitve o neizterjavi navedenih dajatev, da Komisija izgubi lastna sredstva.

40. Da bi dokazala obstoj take povezave med predpisi o lastnih sredstvih in predpisi o carinah, danska vlada navaja tudi zgodovinski argument, ki izhaja iz Uredbe št. 1697/79¹⁶. V členu 9 te uredbe, ki je bila nato razveljavljena s Carinskim zakonikom,

je bilo določeno, da do začetka veljavnosti predpisov Skupnosti, v katerih so opredeljeni pogoji, pod katerimi morajo države članice določiti lastna sredstva, ki izvirajo iz uvoznih ali izvoznih dajatev, države članice niso dolžne, če niso naknadno izterjale teh dajatev na podlagi zadevne uredbe, določiti ustreznih lastnih sredstev v smislu „uredbe“ (ki jo je nato zamenjala Uredba št. 1552/89).

41. Danska vlada poskuša na koncu z zelo podrobno utemeljivijo dokazati, zakaj naj sodna praksa, ki jo navaja Komisija, ne bi bila pomembna v obravnavanem primeru. Ta sodna praksa naj bi se nanašala na primere, v katerih je morala zadevna država članica naknadno izterjati kmetijski prelevman ali uvozno dajatev od podjetja, čeprav izterjava ni bila izvedena pravočasno. Pravni okvir teh primerov naj ne bi vseboval določb, ki ustrezajo členu 220(2)(b) Carinskega zakonika. To naj bi omogočilo naknadno izterjavo dajatev od zadevnega podjetja. Nasprotno pa naj se ne bi zdelo, da te sodbe odločajo o primerih, v katerih država članica nima več pravice do izterjave zaradi napake carinskih organov.

16 – Uredba Sveta (EGS) z dne 24. julija 1979 o „naknadni“ izterjavi uvoznih ali izvoznih dajatev, ki se od dolžnika niso zahtevale za blago, deklarirano za carinski postopek z obveznostjo plačila takšnih dajatev (UL L 197, str. 1).

42. Belgijska, italijanska, nizozemska, portugalska in švedska vlada podpirajo stališče

danske vlade. Čeprav se njihove trditve nekoliko razlikujejo, se strinjajo z dansko vlado, da države članice ne morejo biti odgovorne za napake ali malomarnosti, ki jih storijo nacionalni carinski organi. Po zgledu danske vlade menijo, da sodna praksa, na katero se sklicuje Komisija, ni pomembna v obravnavanem primeru. Predvsem naj se ne bi nanašala na primere, v katerih države članice ne bi mogle več naknadno izterjati carinskih dajatev ali kmetijskih prelevmanov. V zvezi s tem so nekateri intervenienti tudi opozorili, da lahko take napake, kot so navedene v členu 220(2)(b) Carinskega zakonika, stori tudi sama Komisija ali organi tretjih držav.

43. Nekateri intervenienti trdijo, da se napakam ne bo dalo izogniti celo, če bo carinska uprava, ki deluje pravilno, skrbno izvajala carinske predpise. Ob upoštevanju obsega trgovine s tretjimi državami ne bi bilo mogoče, da ne bi bila storjena nobena napaka. Stališče, ki ga zagovarja Komisija, naj bi pomenilo, da bi bile države članice, prek katerih potekajo veliki trgovinski tokovi, izpostavljene nesorazmernim finančnim tveganjem, čeprav bi sprejele vse ukrepe, ki jih od njih zahteva načelo lojalnosti Skupnosti, potrjeno v členu 10 ES.

44. Trditve, ki jih je predstavila nemška vlada, se nekoliko razlikujejo od trditev drugih intervenientov. Nemška vlada najprej navaja ugovor nedopustnosti. V skladu s členom 92(2) Poslovnika mora Sodišče po uradni dolžnosti preučiti dopustnost tožbe. Vendar naj Sodišče ne bi bilo pristojno za odločanje v tej zadevi. Ta tožba naj bi bila namreč v resnici odškodninska tožba, ki temelji na kršitvi Carinskega zakonika. Ker naj taka tožba ne bi bila predvidena v sistemu varstva pravic iz Pogodbe, naj bi bila danska sodišča pristojna za odločanje v skladu s členom 240 ES.

45. Drugič, nemška vlada opozarja, da taka odškodninska tožba, ker objektivno ne obstaja nezmotljiva carinska uprava, lahko uspe samo pri očitni in dovolj jasni kršitvi predpisov Skupnosti na carinskem in kmetijskem področju, ki povzroči finančno izgubo za Skupnost, če se po analogiji uporabljajo merila, ki jih je Sodišče na tem področju določilo v sodni praksi o odgovornosti Skupnosti in držav članic do posameznikov. Obravnavani primer naj ne bi izpolnjeval teh meril.

V – Presoja

obseg teh obveznosti določata, ali mora Kraljevina Danska nakazati sporni znesek. Torej je napačno opredeliti sporno obveznost plačila, kot da nastane na podlagi katere koli sporne odgovornosti za plačilo tega zneska.

A – Dopustnost

46. Zdi se mi, da stališče nemške vlade, da naj ta tožba ne bi bila tožba zaradi neizpolnitve obveznosti, ampak prikrita odškodninska tožba, temelji na napačnem branju tožbe Komisije, ki ne predlaga, naj se Kraljevini Danski naloži plačilo določenega zneska, ampak naj Sodišče ugotovi, da je ta država članica kršila obveznosti na podlagi člena 10 ES in Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994. Navedba zneska 140.409,60 DKK v tožbi je neločljivo povezana s predmetom tožbe, in sicer s tem, da Kraljevina Danska domnevno ni izpolnila obveznosti iz Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994. Skratka, tožba je dopustna.

47. Naj pred presojo temelja tožbe dodam, da stranki in intervenienti v pisnih in ustnih stališčih niso vedno dosledno uporabljali terminologije. Bistveni vidik te zadeve je vprašanje, katere obveznosti imajo države članice na podlagi Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 in določb, sprejetih za njegovo izvajanje v Uredbi št. 1552/89, in kakšen je njihov pomen v položajih, kakršen se obravnava v tem primeru. Predvsem vsebina in

B – Temelj

48. Komisija in danska vlada se strinjata o dejstvih. Celo danska vlada priznava, da so pristojni carinski organi v kraju Ballerup storili napako, ko so dovolili vnos nekaterih proizvodov na carinsko območje Skupnosti po stopnji nič, čeprav uvozno podjetje ni imelo dovoljenja za končno uporabo. Ker je zadevno podjetje lahko upravičeno mislilo, da je odločitev carinskih organov utemeljena, carinskih dajatev, ki bi jih moralo plačati, ni bilo mogoče naknadno izterjati.

49. Za presojo, ali danska vlada ni izpolnila obveznosti iz prava Skupnosti in ali mora zato Skupnosti nakazati lastna sredstva, ki jih

ta ni prejela, je treba odgovoriti na tri tesno povezana vprašanja:

C – Obveznosti, ki izhajajo iz Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredbe št. 1552/89

— Katere obveznosti imajo države članice na podlagi člena 2(1)(a) in (b) ter člena 8(1) Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 v povezavi s členom 2(1), členom 6(2) in členom 17 Uredbe št. 1552/89?

50. Za odgovor na prvo vprašanje je odločilna razlaga člena 2(1) Uredbe št. 1552/89. Obravnaval bom predvsem te vidike: pravica Skupnosti se določi, ko so izpolnjeni pogoji, ki so za knjiženje zneska določeni v carinskih predpisih, in je dolgovani znesek sporočen dolžniku.

— Kakšna je povezava med Sklepom o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredbo št. 1552/89 na eni strani ter Carinskim zakonikom in Uredbo št. 2454/93, sprejeto za njegovo izvajanje, na drugi strani?

51. Komisija meni, da se izraz „se določi“ ne nanaša samo na položaj, v katerem so bile dajatve dejansko vknjižene in so nacionalni organi dolžniku dejansko sporočili njihov znesek – kar omogoča pobiranje dajatev in njihov prenos kot lastnih sredstev –, ampak tudi na položaj, v katerem bi nacionalni organi ob upoštevanju objektivnih okoliščin morali ravnati tako, vendar tega niso storili.

— In posebej, ali člen 220(2)(b) Carinskega zakonika, ki se uporablja v povezavi s členoma 871 in 873 Uredbe št. 2454/93, vpliva na obveznosti držav članic na podlagi Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredbe št. 1552/89?

52. Danska vlada, ki jo v zvezi s tem podpirajo belgijska, nizozemska in portugalska vlada, razlaga člen 2(1) Uredbe št. 1552/89 drugače in ožje: pravica Skup-

nosti do lastnih sredstev se določi, ko se vknjiži na podlagi carinskih predpisov in ko se ta znesek lahko sporoči dolžniku.

53. Čeprav besedilo člena 2(1) Uredbe št. 1552/89 omogoča dve razlagi, vseeno mislim, da je pravilna trditev Komisije. Generalni pravobranilec F. Mancini je v sklepnih predlogih v zadevi Komisija proti Nemčiji¹⁷, ki je zadevala podobno vprašanje razlage Uredbe št. 2981/77 – ki jo je nadomestila Uredba št. 1552/89 –, opozoril, da določitev pravice ni dejanje, ki daje pravico do lastnih sredstev, ampak samo dejanje, na podlagi katerega nastane obveznost države dati ta sredstva na razpolago Komisiji. Pravica do lastnih sredstev torej nastane, ko so izpolnjeni pogoji, ki jih za ta namen določi zakonodajalec Skupnosti. Če ne bi bilo tako in bi bil nastanek pravice odvisen od pobude nacionalnih organov, bi se knjiženje lastnih sredstev, namenjenih Skupnosti, lahko po njihovi volji odložilo, celo preprečilo.

54. Sodba, ki jo je Sodišče izreklo v zadnje navedeni zadevi, je v skladu z analizo generalnega pravobranilca, čeprav ne povzema njegovih splošnejših ugotovitev, ki jih je predstavil v sklepnih predlogih. Sodišče meni, da trenutek, ki določa nastanek

obveznosti nakazila zadevnih prelevmanov, ni trenutek, ko je bila pravica do navedenih prelevmanov dejansko določena, ampak ko bi morala biti¹⁸. Ta sodna praksa je bila nato potrjena v sodbah Komisija proti Grčiji¹⁹ in Komisija proti Nizozemski²⁰.

55. Ta sodna praksa je po mojem mnenju popolnoma upoštevana v primeru, ki ga obravnavamo. Če bi se pravice Skupnosti lahko šteje za določene samo, če bi države članice dejansko izvedle knjiženje, „najboljši možni pogoji“, v katerih mora Skupnost imeti možnost razpolagati z lastnimi sredstvi, ne bi bili zagotovljeni. Dajatve in prelevmani, ki se niso vknjižili zaradi napak ali malomarnosti, ki so jih storile nacionalne uprave, torej v nasprotju s ciljem, izraženim v drugi uvodni izjavi Uredbe št. 1552/89, ne bi mogli biti določeni kot lastna sredstva.

56. Tak izid poleg tega ne bi bil združljiv z zgradbo Uredbe. V členu 17(2) te uredbe so določeni zelo strogi pogoji za oprostitev držav članic njihove obveznosti, da dajo dajatve in prelevmane, ki so bili predmet določitve, na razpolago Komisiji kot lastna sredstva: izterjave ni bilo mogoče izvesti zaradi višje sile ali ker bi se po temeljiti preučitvi izkazalo, da izterjave ni mogoče

18 – V opombi 11 navedena sodba, točka 17.

19 – Sodba z dne 21. septembra 1989 (68/88, Recueil, str. 2965, točka 14).

20 – V opombi 15 navedena sodba, točki 37 in 38.

17 – Navedena v opombi 11; glej predvsem str. 1176.

izvesti iz razlogov, ki jih ni mogoče pripisati zadevni državi članici. To bi bil skoraj usoden udarec za omejevalni značaj te določbe, če bi se ti pogoji šteli za izpolnjene, če bi zadevna država članica ob upoštevanju objektivnih okoliščin in carinskih predpisov, ki se uporabljajo zanje, morala določiti pravico Skupnosti do carinskih dajatev, vendar tega ni storila ali ni storila zadostno oziroma pravočasno. Ni namreč smiselno biti zelo zahteven do držav članic glede upoštevanja obveznosti, ki izhajajo iz določitve lastnih sredstev, če obveznost določiti ta sredstva ni povezana z dejanskim in s pravnim izpolnjevanjem objektivnih pogojev.

lastnih virov. Ta ne more biti odvisna od samovolje ali malomarnega odnosa države članice.²²

58. Nazadnje, v zgornjem opisu okoliščin te zadeve sem navedel, da je za sistem financ Skupnosti značilno krhko ravnotežje: med prihodki in odhodki ter sestavo prihodkov na eni strani in sestavo odhodkov na drugi strani. Zaradi krhkosti tega sistema morajo biti obveznosti držav članic glede določitve in pobiranja lastnih sredstev ter njihovega dajanja na razpolago natančno določene in strogo upoštevane. To pravilo ni združljivo s položajem, v katerem malomarnosti, ki jih država članica stori ob določitvi tradicionalnih lastnih virov, preprosto nadomestijo vse države članice iz vira „DBP“. Prav takemu položaju, ki bi bil v nasprotju z načelom lojalnega sodelovanja – ki ureja tudi odnose med državami članicami –, se je treba izogniti s strogo razlago in z uporabo prava Skupnosti.

57. Zgornja utemeljitev je potrjena s sodno prakso, v kateri je Sodišče odločilo, da obstaja neločljiva povezava med obveznostjo določiti pravico do zneska carinskega dolga in obveznostjo vknjižbe tega zneska na račun Komisije v predpisanem roku, pri čemer se po potrebi prištejejo zamudne obresti.²¹ Ta neločljiva povezava je odvisna od določitve

59. Zato moram sklepati, da je s členom 2(1) Uredbe št. 1552/89 danskim organom naloženo, da v okoliščinah obravnavane zadeve določijo pravico Skupnosti do zneska

21 – Glej v opombi 11 navedeno sodbo Komisija proti Nemčiji, točka 11, v opombi 19 navedeno sodbo Komisija proti Grčiji, točka 17, in v opombi 15 navedeno sodbo Komisija proti Nizozemski, točka 38.

22 – V opombi 15 navedena sodba Komisija proti Nizozemski, točka 37.

140.409,60 DKK carinskih dajatev kot lastnih sredstev. Opustitev tega pomeni neupoštevanje obveznosti, ki jih ima država članica na podlagi prava Skupnosti.

140.409,60 DKK ni bil nepravilno določen kot lastno sredstvo Skupnosti in vključen na račun Komisije. Oprostitev iz enega od razlogov, določenih v členu 17(2) te uredbe, ni mogoča, ker je nezmožnost izterjave neposredna posledica napake danske uprave pri presoji. Zato mora danska vlada na podlagi predpisov Skupnosti o lastnih sredstvih nakazati lastna sredstva, ki bi morala biti določena, vendar niso bila.

D – Odnos med predpisi o lastnih sredstvih in carinskimi predpisi Skupnosti

60. Čeprav danska vlada priznava, da so njeni carinski organi storili napako, zaradi katere carinske dajatve niso bile določene kot lastna sredstva, zanika, da je zaradi te napake dolžna nakazati znesek nedoločenih sredstev Komisiji. Trdi, da ji je s členom 220(2)(b) Carinskega zakonika prepovedano, da zadevne dajatve izterja od dolžnika in da zaradi neobstoja izrecne določbe o tem v pravu Skupnosti ne more biti „odgovorna“ za napako pri presoji, ki jo je storila njena uprava.

61. Po mojem mnenju ta trditev ni utemeljena. Če je treba priznati, kot trdim zgoraj v točki 59, da danska vlada ni izpolnila obveznosti pri izvajanju člena 2(1) Uredbe št. 1552/89, je treba sklepati, da znesek

62. Prav tako me ne prepričuje obstoj povezave med predpisi o lastnih sredstvih in predpisi Skupnosti na davčnem področju, ki jo navaja danska vlada. Prvi predpisi urejajo odnose med Skupnostjo in državami članicami glede določitve lastnih sredstev in njihovega dajanja na razpolago. Drugi predpisi se uporabljajo za odnose med državami članicami in podjetji glede carinskih deklaracij ter naložitve in pobiranja uvoznih in izvoznih dajatev. Res je, da obstaja povezava med dvema sistemoma, ker morajo pristojni nacionalni carinski organi na podlagi carinskih predpisov izračunati, naložiti in pobrati carinske dajatve, ki morajo biti določene kot lastna sredstva, vendar je ta povezava predvsem tehnična in funkcionalna.

63. Načeloma pripetljaji, ki se lahko zgodijo v odnosih med carinskimi organi in dolžniki, nimajo nobenega vpliva na tok lastnih sredstev, ki jih predstavljajo carinske dajatve, ki so ali bi morale biti določene kot take, med Skupnostjo in državami članicami.²³ Če bi bilo drugače, bi bil tok navedenih lastnih sredstev od držav članic k Skupnosti izpostavljen tveganjem, povezanim z upravnim postopkom carinjenja. Zakonodajalec Skupnosti je želel predvsem omiliti posledice teh tveganj, ko je v členu 17(2) Uredbe št. 1552/89 izčrpno navedel pogoje, v katerih so države članice lahko oproščene obveznosti, da dajo Komisiji na razpolago lastna sredstva, ki so ali bi morala biti določena.

64. Načelo, po katerem za lastna sredstva velja izčrpen sklop predpisov, ki v obravnavanem primeru zajemajo Sklep o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredbo št. 1552/89, pozna izjeme samo, če je zakonodajalec Skupnosti za nekatere primere, ki se lahko zgodijo, kadar se uvozne in izvozne dajatve naložijo in poberejo, izrecno določil posebne

posledice glede obveznosti držav članic na podlagi predpisov o lastnih sredstvih.²⁴

65. Danska vlada in vlade, ki so intervenirale v podporo njenim predlogom, v nasprotju s tem stališčem trdijo, da bi to povzročilo „odgovornost“ držav članic za napake in malomarnosti, storjene pri izvajanju carinskih predpisov. To bi vplivalo predvsem na države članice, prek katerih potekajo veliki trgovinski tokovi s tretjimi državami. Poleg tega, da uporaba izraza „odgovornost“ ni pravilna, kot sem navedel zgoraj v točki 47, se mi ta trditev prav tako zdi utemeljena iz drugih razlogov. Ker lahko države članice na podlagi člena 2(3) Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 zadržijo 10 % zneskov, ki jih morajo nakazati kot tradicionalna lastna sredstva²⁵, lahko trdimo, da države članice, ki trdijo, da so izpostavljene čezmernim tveganjem, po istem sklepanju prejemajo enak delež prihodkov. Poleg tega se trditev ne zdi običajna, ker posledice teh tveganj nazadnje nosijo Skupnost in posredno druge države članice. Torej bodo morale te plačati

24 — Zgoraj predstavljeno splošno pravilo o jasni ločitvi med področjema lastnih sredstev in carinskih pravil izhaja tudi iz sodne prakse Sodišča. Glej predvsem sodbi z dne 7. septembra 1999 v zadevi De Haan (C-61/98, Recueil, str. I-5003, točki 34 in 35) in z dne 14. novembra 2002 v zadevi SPKR (C-112/01, Recueil, str. I-10655, točka 34).

25 — Zdaj znaša stopnja 25 %. Glej člen 2(3) Sklepa Sveta 2000/597/ES, Euratom z dne 29. septembra 2000 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti (UL L 253, str. 42).

23 — Glej v opombi 14 navedeno sodbo Pretore di Cento, točke od 4 do 6.

za upravne malomarnosti, ki jih zadevne države članice storijo pri izvajanju carinskih predpisov. Skratka, te države seveda želijo imeti koristi od teh predpisov, vendar ne želijo prevzeti odgovornosti za pomanjkljivosti.

67. Jasno je, da bi morala danska vlada v obravnavanem primeru določiti pravico do zneska carinskega dolga v višini 140.409,60 DKK in pobrati ta znesek ter da so pristojni danski carinski organi zaradi svojega ravnanja povzročili uporabo člena 220(2)(b) Carinskega zakonika, zaradi česar ni bilo mogoče pobrati tega zneska. Treba je samo še presoditi, ali je danska vlada zaradi uporabe zadnje navedene določbe in predpisov, sprejetih za njeno izvajanje, oproščena obveznosti, da Komisiji nakaže carinske dajatve, do katerih bi morala določiti pravico Skupnosti iz naslova lastnih sredstev.

E – Vpliv izvajanja člena 220(2)(b) Carinskega zakonika na obveznosti, ki izhajajo iz predpisov o lastnih sredstvih

66. Danska vlada meni, da je v obravnavanem primeru posledica izvajanja člena 220(2)(b) Carinskega zakonika v povezavi s členoma 871 in 873 Uredbe št. 2454/93, da uvoznih dajatev, ki bi jih carinski organi morali naložiti, ni več mogoče naložiti in tudi ne pobrati. Zato naj sodna praksa, na katero se sklicuje Komisija, in sicer sodbe Komisija proti Nemčiji²⁶, Komisija proti Grčiji²⁷ in Komisija proti Nizozemski²⁸, ne bi bila pomembna v obravnavanem primeru. Poleg tega bi morala Komisija v postopku, določenem v členih 871 in 873 Uredbe št. 2454/93, dovoliti izvajanje člena 220(2)(b) Carinskega zakonika. Očitno bi morala biti pozorna na posledice, ki bi jih to imelo za določitev njenih pravic in nakazilo lastnih sredstev.

68. Da bi odgovoril na to vprašanje, naj najprej opozorim, da ne obstaja nobeno splošno pravno pravilo, na podlagi katerega bi bilo mogoče trditi, da carinske dajatve, ki bi morale biti določene kot lastna sredstva, ne bi smele biti dane na razpolago Komisiji. Sodna praksa Sodišča, navedena zgoraj, tudi v točkah od 53 do 57, se nanaša na primere, v katerih zadevne države članice niso pravočasno določile pravic Skupnosti do prelevmanov ali carinskih dajatev. Posledica prepozne izpolnitve obveznosti, ki izhaja iz predpisov Skupnosti o lastnih sredstvih, je, da so morala biti zadevna lastna sredstva vseeno nakazana, in sicer z zamudnimi obrestmi. Med primerom samovoljnega ali malomarnega ravnanja države članice, zaradi katerega nastane zamuda pri pobiranju dajatev, in primerljivim primerom ravnanja,

26 – Navedena v opombi 11.

27 – Navedena v opombi 19.

28 – Navedena v opombi 15.

zaradi katerega pobiranje zadevnih dajatev pravno ni bilo mogoče, ne obstaja nobena bistvena razlika. Država članica mora v obeh primerih doseči rezultat, ki izhaja iz predpisov o lastnih sredstvih, to je dati na razpolago lastna sredstva, do katerih bi morala določiti pravico Skupnosti.

sklepati, da so države članice na podlagi člena 220(2)(b) Carinskega zakonika oproščene izpolnjevanja obveznosti, ki jih imajo na podlagi predpisov o lastnih sredstvih.

69. Odgovor na vprašanje je torej preprost. Niti Carinski zakonik niti Uredba št. 2454/93, sprejeta za njegovo izvajanje, ne vsebujeta določb, v katerih bi bilo izrecno določeno, da so države članice, ki na podlagi člena 220(2)(b) tega zakonika ne morejo pri dolžniku pobrati dajatev, ki bi morale biti določene kot lastna sredstva, oproščene dati ta znesek na razpolago Komisiji.

72. Prvič, te določbe ne dajejo take pristojnosti Komisiji. Drugič, ta pristojnost ne bi bila primerna v tem posebnem postopku, saj bi pomenila, da se Komisija odloča med splošnim načelom varstva zaupanja dolžnika v pravo in morebitnimi posledicami za finance Skupnosti. Tretjič, vloga Komisije v navedenem postopku nikakor ni nadzor upoštevanja predpisov o lastnih sredstvih, ampak zagotavljanje enakosti in enotnosti pri izvajanju carinskih predpisov Skupnosti.

70. Iz tega sledi, da mora Kraljevina Danska, ker ni izpolnila obveznosti na podlagi Sklepa o lastnih sredstvih iz leta 1994 in Uredbe št. 1552/89, Komisiji še vedno nakazati znesek 140.409,60 DKK z zamudnimi obrestmi.

F – *Stroški*

71. Poleg tega še opozarjam, da iz dejstva, da je Komisija začela postopek iz členov 871 in 873 Uredbe št. 2454/93, prav tako ni mogoče

73. Ker se mi zdi, da mora Komisija uspeli v obravnavanem primeru, je treba Kraljevini Danski naložiti plačilo stroškov.

VI – Predlog

74. Ob upoštevanju zgornjega Sodišču predlagam, naj:

1. razglasi tožbo Komisije za dopustno;
2. razglasi, da Kraljevina Danska s tem, da ni pravilno določila pravice Komisije do uvoznih dajatev v višini 140.409,60 DKK in dala tega zneska, skupaj z zamudnimi obrestmi od 20. decembra 1999, na razpolago Komisiji kot lastna sredstva, ni izpolnila obveznosti, ki jih ima na podlagi prava Skupnosti ter zlasti členov 2 in 8 Sklepa Sveta 94/728/ES, Euratom z dne 31. oktobra 1994 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti ter člena 2(1) Uredbe Sveta (EGS, Euratom) št. 1552/89 z dne 29. maja 1989 o izvajanju Sklepa 88/376/EGS, Euratom o sistemu lastnih sredstev Skupnosti, in
3. Kraljevini Danskni naloži plačilo stroškov.